

GEEF HET NOOIT OP

Sommige thuiszittende leerlingen van het Pleysier College – een cluster 4 school met vijf locaties in de regio Den Haag – kunnen deelnemen aan het ‘schoolfobieprogramma’ of krijgen thuis onderwijs en begeleiding. Altijd met het doel de leerling weer op school te krijgen. Bob Massier, coördinator leerlingzaken van het Pleysier College, vertelt over de aanpak.

De meeste thuiszittende leerlingen van deze cluster 4 school hebben te maken met een complexe (veelal psychiatrische) problematiek, waardoor ze niet naar school kunnen of durven. “Het gaat om leerlingen die weldegelijk leerbaar zijn, maar die het niet lukt om naar school te gaan. Ze kúnnen het gewoon niet”, aldus Massier.

SCHOOLFOBIE

Bij een bepaalde groep leerlingen spelen daarbij negatieve onderwijservaringen een rol. Als gevolg daarvan hebben zij vaak last van angsten en/of PTSS-klachten¹, die hen belemmeren om naar school te gaan. Voor deze groep leerlingen wordt op de locatie Zefier van het Pleysier College, samen met jeugd GGZ-instelling De Jutters, het ‘schoolfobieprogramma’ uitgevoerd. In dit programma, overwint de leerling stapje voor stapje zijn angst en ontwikkelt hij gaandeweg zelfvertrouwen en moed. De Jutters verzorgt de diagnostiek en de

behandeling; daarnaast begeleidt de Zefier de leerling bij de geleidelijke terugkeer naar school. “Belangrijk uitgangspunt is dat we het gezonde deel van de leerling aanspreken. We gaan dus niet uit van zijn beperkingen, maar van wat hij wél kan”, vertelt Massier. “Het is een duaal traject, dat in kleine stapjes wordt uitgevoerd, en dat duurt zolang het nodig is. Langzaam wordt het naar school gaan weer opgebouwd. Het programma wordt afgesloten als de leerling weer zonder angst naar school gaat. Het is een mooie aanpak die voor heel wat thuiszitters goed werkt en goed heeft gewerkt.”

VERSTERKENDE FACTOR

Maar niet alle thuiszittende leerlingen zijn gebaat bij het schoolfobieprogramma. “Er zijn leerlingen waar al jarenlang van alles mee is geprobeerd, en die zowel in de zorg als in het onderwijs zijn vastgelopen”, vertelt Massier. “Reden temeer om voor deze groep oplossingen te zoeken. Want één ding staat bij ons voorop: hoe moeizaam het ook gaat, je mag het nooit opgeven. Je mag nooit stoppen met een leerling nieuwe kansen te geven. Het is duidelijk dat deze leerlingen niet naar school kunnen, maar juist voor hen is het heel belangrijk dat zij toch op de een of andere manier onderwijs volgen. Dat is natuurlijk van belang voor hun ontwikkeling, maar leren is vaak ook een versterkende factor, waaraan kinderen houvast hebben als het op andere fronten mis loopt.”

1. Post Traumatische Stress Stoornis

BOB MASSIER

In samenwerking met onderwijs- en zorgpartners heeft de school een aanpak ontwikkeld waarbij leerlingen thuis onderwijs en begeleiding op maat krijgen. Net zoals bij het schoolfobieprogramma, gaat de aanpak uit van wat de leerling wél kan, en is het doel dat de leerling vroeg of laat weer naar school gaat. Als ouders, het zorgnetwerk en de school in overleg hebben vastgesteld dat onderwijs op school nog niet haalbaar is, wordt er gestart met een onderwijs-zorgtraject in de thuissituatie. De school koopt een passend IVIO-pakket in, dat de leerling thuis, met vier uur begeleiding per week, zelfstandig doorloopt. Daarnaast krijgt de leerling vaak thuis begeleiding van een zorgpartner. Doel van de aanpak is dat de leerling stapsgewijs naar een school of naar een andere dagbesteding wordt toegeleid. In veel gevallen wordt dit doel bereikt. Op dit moment volgen negen leerlingen zo'n onderwijstraject in de thuissituatie.

KEERPUNT

De leerling fungeert in dit proces nadrukkelijk als een gelijkwaardige partner, vertelt Massier. "Vaak praten begeleiders vooral over kinderen. Ze vragen zich af wat ze het kind kunnen bieden, maar het gaat om de vraag wat het kind nodig heeft. En dat kunnen we gewoon aan de leerling vragen, want kinderen weten meestal heel goed wat goed voor hen is, al zijn ze zich daarvan niet altijd bewust." Daarom onderzoekt de begeleider samen met het kind welke belemmeringen hij ervaart om naar

school te gaan. Waar stagneert het? Wat is het probleem? Massier: "Het kind moet zich veilig voelen om over die vragen te praten. Daarom is de relatie van begeleider en leerling heel belangrijk. Omdat de begeleider in een één-op-één situatie met het kind werkt, kan hij een vertrouwensrelatie opbouwen en durft het kind hierover gaandeweg open te zijn. Vaak ontstaat er op een gegeven moment een keerpunt waarop, ook voor de leerling zelf, duidelijk wordt waarop het misloopt. En dat is dan ook meteen de insteek voor de zorg. Zo is het onderwijs de vindplaats van de hulpvraag."

EGO-VRIJ

Naast inhoudelijke expertise, vereist dit van de begeleider vaak ook een bepaalde houding. "De begeleider moet ego-vrij met de leerling in gesprek gaan", stelt Massier. "Dat wil zeggen dat hij alles wat hij zelf meebrengt - vanuit zijn organisatie, vanuit z'n opleiding en vanuit z'n visie - helemaal loslaat. De begeleider moet in staat zijn om zijn eigen methodiek los te laten en vrij en open naar het kind te kijken en te luisteren." Massier kijkt zeer zorgvuldig welke begeleider hij aan welk kind koppelt. "Eerst praat ik met de leerling en zijn ouders om vast te stellen wat voor begeleider zij nodig hebben. Ik beschik over een netwerk van begeleiders, die ik op freelancebasis inhuur; allemaal goede mensen die op een bepaald vlak expertise hebben, en een eigen werkstijl hebben. Omdat de relatie in deze werkwijze zo belangrijk is, is een goede match

echt een voorwaarde, want als het niet werkt, dan heeft de leerling er weer een faalervaring bij.”

Maar er zijn meer aandachtspunten. Zo is communicatie een belangrijk aspect, omdat er vaak heel wat partijen en professionals bij het traject zijn betrokken. Ook vraagt de rol van de ouders veel aandacht. Massier: “Het is heel belangrijk dat ouders inzien dat hun kind zorg nodig heeft. Dat is helaas, zeker in het reguliere onderwijs, niet altijd het geval. Daarom moeten scholen alles op alles zetten om de ouders in dergelijke trajecten als pedagogische partners mee te nemen.”

TIPS

- Stop nooit met een leerling nieuwe kansen te geven. Geef het zoeken naar de juiste aanpak op maat nooit op.
- Wees bereid om concessies te doen aan je eigen positie of rol. Werk ego-vrij en kijk open naar de leerling en diens behoeften.
- Kijk naar wat de leerling wél kan, of zoals Emiel van Doorn (StiBCO) het zegt: als je iemands kwaliteiten niet kunt zien, moet je van z'n beperkingen afblijven.

MEER INFORMATIE

Bob Massier
b.massier@pleysier.nl
www.pleysier.nl